

วารสารพัฒนบริหารศาสตร์ ปีที่ 30 ฉบับที่ 3 กรกฎาคม-กันยายน 2533

ศักยภาพการผลิตและการส่งออกของส้มโอ

ปราณี จิตกรรมกิจศิลป์*

1. คำนำ

ส้มโอมีปลูกกระจายทุกภาคของไทย ดังนี้

ภาคเหนือ	:	พันธุ์ท่าข่อย
ภาคกลางตอนบน	:	พันธุ์ขาวแดงกวาง ชาวแก้ว
ภาคกลางตอนล่าง	:	พันธุ์ขาวทองดี ชาวพวง ชาวแป้น ชาวหอม ขาวน้ำผึ้ง ชาวใหญ่
ภาคตะวันออก	:	พันธุ์ตะพง (ขาวทองดี)
ภาคใต้	:	พันธุ์ปัตตาเวีย

ดังนั้น ในแต่ละภาคจะมีพันธุ์ส้มโอที่เป็นเอกลักษณ์ และที่คุณภาพที่ได้รับการคัดเลือกไว้เหมาะสมอย่างเป็นธรรมชาติอยู่แล้ว แต่พันธุ์ที่คุณภาพดีจริง ๆ ที่ควรจะปลูกอย่างแพร่หลายเพื่อตลาดภายใน และส่งออกนั้นจะมีอยู่ไม่มากพันธุ์นัก ดังนี้

ภาคเหนือ	:	พันธุ์ท่าข่อย
ภาคกลางตอนบน	:	พันธุ์ขาวแดงกวาง
ภาคกลางตอนล่าง	:	พันธุ์ขาวทองดี ชาวพวง ขาวน้ำผึ้ง ชาวใหญ่ (เช่น ลุ่มน้ำนครชัยศรี และ จังหวัดใกล้เคียงบางพื้นที่)

* รองศาสตราจารย์ คณะบริหารธุรกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

ภาคตะวันออก	:	พันธุ์ขาวพวง ขาวทองดี (ตะพง)
ภาคใต้	:	พันธุ์ขาวพวง ขาวทองดี

จะเห็นว่าภาคตะวันออก และภาคใต้จะเสียเปรียบภาคอื่น ๆ ในการเพาะปลูกส้มโอคุณภาพดี เพราะฝนชุก ซึ่งควรจะเป็นเขตเพาะปลูกเงาะ ทุเรียน ขนุน และมังคุดมากกว่า

การเพาะปลูกส้มโอเพื่อการส่งออกนั้นควรจะมีเอกภาพของพันธุ์ ความมาตรฐานทางคุณภาพ และมีปริมาณมากพอที่จะป้อนตลาด จึงควรที่จะพิจารณาพันธุ์ต่อไปนี้คือ

1. พันธุ์ขาวพวง

ถ้ามีการดูแลดีจะมีการแปรปรวนของพันธุ์น้อย สามารถเก็บเกี่ยวได้เมื่ออายุประมาณ 7 เดือน ก่อนพันธุ์อื่น ๆ เป็นพันธุ์ที่มีจุกสวย รสชาติหวานอมเปรี้ยว (Sugar Acid) ที่เป็นที่ต้องการของชาวจีนมากที่สุด

2. พันธุ์ขาวทองดี

เป็นพันธุ์ที่มีการแปรปรวนทางสายพันธุ์น้อย แต่จะต้องมีการปรับปรุงดีให้ปุ๋ย และน้ำที่ถูกต้องตามอายุการเก็บเกี่ยว อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 8 เดือนนับตั้งแต่ดอกบาน ข้อเสียของพันธุ์นี้คือ ร่วงง่ายเมื่อแก่

3. พันธุ์ขาวน้ำผึ้ง

เป็นส้มที่มีลักษณะผลใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลางโดยเฉลี่ย 15-18 ซม. ยังมีอายุมากยิ่งให้ผลดก และมีคุณภาพดี เนื้อมีสีเหลืองจนถึงชมพูอ่อน ๆ อายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 8 เดือน ข้อได้เปรียบของพันธุ์คือ ต้นแข็งแรง ต้านทานโรคดี และแม้จะเก็บก่อนอายุก็รับประทานได้

4. พันธุ์ขาวหอม

เป็นส้มที่มีผลโตปานกลาง เส้นผ่าประมาณ 16 ซม. เนื้อสีขาวไม่แฉะน้ำ มีกลิ่นหอม ข้อเสียคือ เป็นส้มโอพันธุ์หนักอายุการเก็บเกี่ยวประมาณ 9 เดือน จะต้องเก็บเกี่ยวเมื่อแก่ได้ซึ่งจะมีคุณภาพ

หลังจากที่พิจารณาถึงพันธุ์ส้มโอแล้ว เราจะกล่าวถึงพื้นที่เพาะปลูกและจำนวนผลผลิต

2. พื้นที่เพาะปลูกและจำนวนผลผลิต

พื้นที่เพาะปลูกส้มโอที่มีชื่อเสียงส่วนใหญ่อยู่ที่ภาคกลางตอนล่าง ได้แก่ จังหวัด นครปฐม ราชบุรี สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม นอกจากนี้ยังมีการเพาะปลูกกระจัดกระจายทั่วไปในจังหวัดอื่น ๆ ทั่วทุกภาคของประเทศ พื้นที่เพาะปลูกที่สำคัญของจังหวัดต่าง ๆ มีดังนี้

ภาค	จังหวัด	อำเภอ
กลางตอนบน	ชัยนาท	เมืองมโนรมย์ สรรคบุรี (เช่นตำบลสำโรง ไทยวาด วัดละมุด ห้วยมูล)
	นครปฐม	นครชัยศรี สามพราน (เช่น ตำบลสามพราน บางเตย หอมเกร็ด ทรงคนอง อ้อมใหญ่ ไร่ชิง เป็นต้น)
	ราชบุรี	วัดเพลง ดำเนินสะดวก
	สมุทรสาคร สมุทรสงคราม	บ้านแพ้ว กระทุ่มแบน เมือง บางคนที อัมพวา
เหนือ	พิจิตร	เมืองโพธิ์ประทับช้าง
ตะวันออก	ปราจีนบุรี	เมืองกบินทร์บุรี
ใต้	ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช ตรัง สงขลา	ท่าแซะ สวี บ้านตาขุน พุนพิน ปากพนัง ฉวาง ลานสะกา ร่อนพิบูลย์ เมือง ห้วยยอด วังวิเศษ หาดใหญ่ รัตภูมิ

ส่วนพันธุ์ที่นิยมปลูกส่วนใหญ่เป็นพันธุ์ขาวทองดี รองลงมาได้แก่ พันธุ์ขาวพวง ส่วนพันธุ์อื่น ๆ จะปลูกตามความนิยมของจังหวัดนั้น หรือภาคนั้น เช่น พันธุ์ขาวใหญ่นิยมปลูกในแถบจังหวัดสมุทรสาคร พันธุ์ท่าข่อย นิยมปลูกในแถบจังหวัดพิจิตร เป็นต้น

จากพื้นที่เพาะปลูกพันธุ์ส้มโอต่าง ๆ ที่นิยมในแต่ละจังหวัดมีดังนี้

จังหวัด	นิยมปลูกพันธุ์	อัตราร้อยละ
สมุทรสาคร (อ.บ้านแพ้ว)	ขาวพวง	19
	ขาวหอม	14
	ขาวทองดี	49
	ขาวน้ำผึ้ง	18
สมุทรสงคราม	ขาวใหญ่	90
	ขาวจีบ	
	ขาวพวง	10
	ขาวทองดี	
	บางขุนนนท์	
ราชบุรี	ใหญ่	80
	ขาวพวง	20
	ขาวทองดี	
นครปฐม	ขาวพวง	50
	ขาวทองดี	30
	ขาวแป้น	20
ปราจีนบุรี	ขาวทองดี	60-70
	ขาวพวง	20-30
	ขาวน้ำผึ้ง	10
จังหวัดต่าง ๆ ของภาคใต้	ปัตตาเวีย	80
	พื้นเมือง	20

จังหวัด	นิยมปลูกพันธุ์	อัตราร้อยละ
นครศรีธรรมราช (บริษัทแสงวิมาน)	ขาวพวง	40
	ขาวทองดี	20
	ขาวแป้น	40
พิจิตร ชัยนาท	ท่าช้อย	100
	แดงกวาง	100
	กรุ่น	100
	แก้ว	100

ส่วนฤดูกาลเก็บเกี่ยวส้มโอนั้นมีตลอดปี แต่ปริมาณการให้ผลไม่สม่ำเสมอ
แสดงในตารางที่ 1

สำหรับพื้นที่เพาะปลูกส้มโอและจำนวนผลผลิตในปี 2529/2530 ได้แสดงอยู่
ในตารางที่ 2

ตารางที่ 1 : ฤดูกาลเก็บเกี่ยวส้มโอที่ปลูกตามภาคต่าง ๆ

ภาค	พันธุ์	รุ่น	เดือนที่ออกดอก	เดือนที่เก็บผล
กลาง	ขาวพวง ทองดี	ทะวาย ปี	หลัง มิ.ย. ปลาย ธ.ค.- ต้น ม.ค.	มี.ค.-เม.ย. ส.ค.-ก.ย.
เหนือ (ชัยนาท)	ขาวพวง	ทะวาย ปี	ส.ค. ก.พ.	มี.ค. ส.ค.
	กรุ่น	ทะวาย ปี	ส.ค. ปลาย ก.พ.	มี.ค. ก.ย.
	ทองดี	ทะวาย ปี	ไม่มี ก.พ.	- ก.ย.
	แป้น	ทะวาย ปี	ไม่ค่อยติด ก.พ.	- ส.ค.
เหนือ (พิจิตร) ใต้ ตะวันออก (ปราจีนบุรี)	ท่าข่อย	ทะวาย ปี	มี.ค.-เม.ย. มิ.ย.	ส.ค.-ก.ย. ปลาย ก.พ.-มี.ค.
	พื้นเมือง	ปี ทะวาย	มิ.ย.-พ.ค. ตลอดปี	ต.ค.-พ.ย. ตลอดปี (ทองดี จะมีตลอดปีแต่พันธุ์ อื่นไม่ค่อยให้ผล)
		ปี	มี.ค.	ก.ค.-ส.ค.

ในปัจจุบันปริมาณผลผลิตส้มโอไม่เพียงพอกับความต้องการทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้วางแนวทางที่จะเพิ่มผลผลิตส้มโอ โดยมีเป้าหมายที่จะให้พื้นที่เพาะปลูกเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.26 ต่อปี พื้นที่ให้ผลเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3.56 ต่อปี ผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.67 ต่อปี และผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.07 ต่อปี ตามลำดับ (ดูตารางที่ 3)

ตารางที่ 2 : สรุปพื้นที่เพาะปลูกส้มโอ และจำนวนผลผลิต 2529/2530

ผลผลิต : ส้มโอทั้งหมด

ภาค/จังหวัด	พื้นที่เพาะปลูกทั้งหมด (ไร่)		พื้นที่เสียหายโดยสิ้นเชิง (ไร่)		พื้นที่เพาะปลูกคงเหลือ (ไร่)		ผลผลิตรวม ผล	ผล/ไร่/ปี			
	ให้ผลแล้ว ยังไม่ให้ผล	รวม	ให้ผลแล้ว ยังไม่ให้ผล	รวม	ให้ผลแล้ว ยังไม่ให้ผล	รวม					
รวมทั้งประเทศ	60,401	19,303	79,704	163	153	316	60,238	19,150	79,388	37,140,837	616
1. ภาคเหนือ	18,063	6,144	24,207	60	50	110	18,003	6,094	24,097	10,349,376	575
2. ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4,506	2,538	7,044	79	34	113	4,427	2,504	6,931	2,054,924	464
3. ภาคกลาง	4,804	2,869	7,673	12	67	79	4,792	2,802	7,594	3,779,485	789
4. ภาคตะวันออก	6,035	2,294	8,329	—	—	—	6,035	2,294	8,329	3,901,325	646
5. ภาคตะวันตก	11,598	2,865	14,463	—	—	—	11,598	2,865	14,463	8,287,280	715
6. ภาคใต้	15,395	2,593	17,988	12	2	14	15,383	2,591	17,974	8,768,447	570

ที่มา : ฝ่ายวิเคราะห์ 2 กองเศรษฐกิจการตลาด กรมการค้าภายใน หน้า 178-184

ตารางที่ 3 : พื้นที่เพาะปลูกและผลผลิตส้มโอ ปี 2530-2534

ปี	พื้นที่ปลูกทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ให้ผล (ไร่)	ผลผลิตรวม (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก.)
2530	117,000	80,000	88,000	1,100
2531	121,000	83,000	93,209	1,123
2532	125,000	86,000	98,556	1,146
2533	129,000	89,000	104,041	1,169
2534	130,000	92,000	109,756	1,193
อัตราเพิ่ม เฉลี่ย (ร้อยละ)	3.26	3.56	5.67	2.07

ที่มา : แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (2530-2534)

ต่อไปเราจะกล่าวถึงต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

3. ต้นทุนการผลิตและผลตอบแทน

ในการปลูกส้มโอนั้นในช่วงสามปีแรกเกษตรกรยังไม่ได้รับผลตอบแทนใด ๆ ช่วงที่ลงมือปลูกต้องลงทุนในทรัพย์สินประมาณ 33,250 บาทต่อไร่ (ดูตารางที่ 4) ในปีี่ 4 เป็นต้นมาเกษตรกรจะได้ผลตอบแทนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (ดูตารางที่ 5) ในช่วงที่ส้มโอให้ผลแล้วค่าขายหวั่นลดลง ส่วนค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เช่น ค่ายาฆ่าแมลง ปุ๋ย ค่าใช้จ่ายจะเพิ่มขึ้นจนกระทั่งปีที่ 4 ซึ่งเป็นปีที่ส้มโอเริ่มให้ผลผลิต ค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะค่อนข้างคงที่ แต่เกษตรกรต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเก็บเกี่ยวผลผลิต และค่าตกแต่งกิ่งเพิ่ม ปีที่ 6 เป็นปีที่เกษตรกรเริ่มได้รับผลกำไรหลังหักค่าใช้จ่ายปีก่อนแล้ว ซึ่งเกษตรกรจะได้รับกำไรประมาณไร่ละ 34,940 บาท

ตารางที่ 4
การลงทุนปลูกส้มโอในที่ลุ่มแบบการค้า
ในพื้นที่ 22 ไร่ ใช้ปลูกส้มโอจริง 20 ไร่
(ระยะปลูก 8+8 เมตร หรือประมาณไร่ละ 25 ต้น)

การลงทุนด้านทรัพย์สิน	หน่วย : บาท
1. ค่าซื้อที่ดิน 22 ไร่ ๆ ละ 20,000 บาท	440,000
2. ค่ายกร่องไร่ละ 4,000 บาท	80,000
3. ค่าทำถนน	40,000
4. ค่ากิ่งพันธุ์ 500 กิ่ง ๆ ละ 40 บาท	20,000
5. ค่าจ้างปลูกต้นไม้ 10 บาท	5,000
6. ค่าสร้างโรงเรือน	50,000
7. เครื่องมือ และอุปกรณ์ที่ใช้กับสวน	30,000
รวมการลงทุน	665,000
เฉลี่ยต่อไร่	33,250

ที่มา : บุญเลิศ สอาดสิทธิศักดิ์ การปลูกส้มโอ

สถาบันวิจัยพืชสวน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 : ค่าใช้จ่ายหมุนเวียนในรอบปี

รายการ	ปีที่ 1	ปีที่ 2	ปีที่ 3	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7
ค่าตายหญ้า	10,000	10,000	8,000	7,000	6,000	5,000	5,000
ค่ายาฆ่าแมลง	17,000	24,000	31,000	40,000	45,000	45,000	45,000
ค่าปุ๋ยคอก-เคมี	18,750	24,000	31,000	38,000	40,000	40,000	40,000
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000	30,000
ค่าแรงงานประจำ	24,000	25,200	26,400	27,600	28,800	30,000	30,000
ค่าไถยนต์	7,000	7,000	7,000	7,000	7,000	7,000	7,000
ค่าติดตั้งกิ่ง-อื่น ๆ	—	2,000	4,000	5,000	5,000	5,000	5,000
ค่าซ่อมแซมอุปกรณ์	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000	2,000
ค่าพาหนะติดต่	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000
รวม	112,750	129,200	144,400	161,600	168,800	169,000	169,000
เฉลี่ยต่อไร่	5,688	6,464	7,220	8,080	8,440	8,450	8,450

ต้นทุนการผลิต

ดอกเบี้ยทุน	99,975	103,075	103,075	103,075	103,075	103,075	103,075
ดอกเบี้ยเงินหมุนเวียน	8,531	10,013	11,191	12,524	13,082	13,097	13,097
ค่าเสื่อมราคา	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000	16,000
ค่าใช้จ่าย	113,750	129,200	144,400	161,000	168,800	169,000	169,000
รวม	238,256	258,288	274,666	293,199	300,957	301,172	301,172
เฉลี่ย	11,913	12,914	13,733	14,660	15,048	15,058	15,058

ตารางที่ 5 (ต่อ)

	ปีที่ 4	ปีที่ 5	ปีที่ 6	ปีที่ 7
ผลผลิตเฉลี่ย (ผล)				
ต่อตัน	20	50	80	100
ต่อไร่	500	1,200	2,000	2,500
ต่อ 20 ไร่	10,000	25,000	40,000	50,000
รายได้ (เฉลี่ย 25 บาท/ผล)				
ต่อตัน	500	1,250	2,000	2,500
ต่อไร่	12,500	31,250	50,000	62,500
ต้นทุน				
ต่อ 20 ไร่	250,000	625,000	1,000,000	1,250,000
ต้นทุน				
20 ไร่	1,064,409	300,957	301,172	301,172
กำไร				
20 ไร่	-814,409	324,043	698,828	948,828
จุดคุ้มทุน				
20 ไร่	-814,409	-490,366	208,462	
ต้นทุนต่อผล (บาท)	106.4	12.0	7.5	6.0
เฉลี่ยต้นทุนต่อผล			15.60	

ที่มา : ฝ่ายกิจการสาขา ธนาคารกสิกรไทย

คัดลอกจากวารสารเคหการเกษตร ปีที่ 11 ฉบับที่ 130 พฤศจิกายน 2530 หน้า 49-53

ต่อไปเราจะกล่าวถึงเรื่องการตลาดของส้มโอ

4. การตลาดของส้มโอ

เราจะพิจารณาการตลาดของส้มโอออกเป็น 3 ประเภท คือ

- 4.1 การตลาดภายในประเทศ
- 4.2 การส่งออกส้มโอ
- 4.3 ประเทศคู่แข่งชั้นของส้มโอไทย

4.1 การตลาดภายในประเทศ ในปี 2529 ความต้องการของตลาดภายในประเทศมี 59 ล้านผล พันธุ์ที่นิยมในประเทศคือ ทองดี

สำหรับราคาส้มโอที่เกษตรกรขายได้ขึ้นอยู่กับพันธุ์ ขนาดส้มโอ และฤดูกาลผลิตว่าเป็นส้มตามฤดูกาลหรือว่าเป็นส้มนอกฤดูกาลผลิต ดังแสดงในตารางที่ 6

4.2 การส่งออกส้มโอ

ตลาดส้มโอที่สำคัญในต่างประเทศของไทย คือ

- ประเทศในแถบเอเชีย เช่น ฮองกง สิงคโปร์ มาเลเซีย ใต้หวัน

ตลาดในเอเชียนำเข้าส้มโอกว่า 90% ของปริมาณการส่งออกทั้งหมดของไทย (ดูตารางที่ 7)

- ประเทศในแถบยุโรป และอเมริกา เช่น ฝรั่งเศส อังกฤษ เนเธอร์แลนด์ และแคนาดา
- ประเทศในแถบตะวันออกกลาง เช่น บาร์เรน ซาอุดีอาระเบีย ญูเวต โอมาน

สำหรับเดือนที่มีการส่งออกมากที่สุด คือ เดือนสิงหาคม และกันยายนมากที่สุด = 63% ส่วนเดือนที่มีส่งออกมารองมาคือ เดือนธันวาคม และช่วงเทศกาลปีใหม่ประมาณ 5% ของปริมาณส่งออกทั้งปี

ส่วนพันธุ์ที่ต่างประเทศนิยมมี 3 พันธุ์คือ ขาวทองดี ขาวน้ำผึ้ง และขาวหอม สำหรับพันธุ์ขาวพวงเป็นพันธุ์ที่ชาวจีนในมาเลเซียและฮองกง นิยมใช้ในงานเทศกาลไหว้พระจันทร์

ตารางที่ 6 : ราคาส้มโอที่ขายได้แยกตามพันธุ์

หน่วย : ผล, กก.

พันธุ์	ขนาด	ราคา (บาท/หน่วย)		ชัชนาท	นอกฤดูปีที่จะขาย ก่อนข้างคองที่เป็น พันธุ์ดังนี้	หมายเหตุ
		ส้มปี	ส้มที่จะขาย			
ขาวพวง	ใหญ่	18-บาท/ผล	10-12 บาท/ผล	17 บาท คองที่	ไม่ต่ำกว่า 18	- สำหรับผลผลิตในจังหวัดอื่นเช่น จังหวัดปราจีนบุรี จะมีราคาต่ำกว่าแถบ นครปฐมประมาณผลละ 7-8 บาท กล่าว คือ ส้มโอพันธุ์ปี ขนาดผลใหญ่ราคา ประมาณ 13-14 บาท/ผล รุนที่จะขาย ราคา 10-11 บาท/ผล ส้มปีขนาดกลาง ราคาประมาณ 10 บาท/ผล ส้มที่จะขาย ราคา 8 บาท/ผล และขนาดเล็กราคา
	กลาง เล็ก	9-10 บาท/ผล 5-6 บาท/ผล	5-6 บาท/ผล			
ทองดี	ใหญ่	20-22 บาท/ผล	ไม่เกิน 20 บาท/ผล			
	กลาง เล็ก	10-11 บาท/ผล ไม่มี	ผลนครปฐม 10 บาท/ผล ไม่มี			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

พันธุ์	ขนาด	ราคา (บาท/หน่วย)		ชัณษา	นอกฤดูปีเพาะ ก่อนข้างคองที่เป็น พันธุ์ดังนี้	หมายเหตุ
		ส้มปี	ส้มทะวาย			
ขาวบ้าน	ใหญ่	10-12 บาท/ผล	9-10 บาท/ผล			ประมาณ 4 บาท/ผล ตลอดปี - ชาวสวนแถบนครปฐมส่วนใหญ่มุ่ง เพื่อการส่งออกเท่านั้น ซึ่งในการส่ง ออกต้องการเพียงเบอร์ 1 และเบอร์ 2 เท่านั้น ดังนั้นชาวสวนจะผลิตขนาด เบอร์ 3 ทั้ง - เพื่อการส่งออกจะใช้เฉพาะเบอร์ 1 เท่านั้น ฉะนั้นในช่วงเพื่อการส่งออก เกษตรกรจะผลิตผลที่ไม่ได้ขนาดทั้งตั้ง แต่ผลยังมีขนาดเล็กน้อย
	กลาง เล็ก	- -	5-6 บาท/ผล	12 บาท คองที่		
ขาว แดงกว่า	เบอร์ 1 (1.4 กก.)	22 บาท/ผล	25-27 บาท/ผล	25 บาท คองที่		
	เบอร์ 2 (1 กก.)	20 บาท/ผล	20 บาท/ผล			

ตารางที่ 6 (ต่อ)

พันธุ์	ขนาด	ราคา (บาท/หน่วย)		ชัณภาพ	นอกฤดูปีเพาะ ก่อนข้างคองที่เป็น พันธุ์ดังนี้	หมายเหตุ
		ส้มปี	ส้มทะวาย			
กรุ่น	เบอร์ 3	10 บาท/ผล	10 บาท/ผล			
	ใหญ่ 0.75 กก.)	15 บาท/ผล	10-12 บาท/ผล	14 บาท		
	กลาง	8-12 บาท/ผล	6-7 บาท/ผล	คองที่		
แก้ว	เล็ก	7.5-10 บาท/ผล	5-7 บาท/ผล			
		15 บาท/ผล	15 บาท/ผล			

ที่มา : กองเศรษฐกิจการตลาด กรมการค้าภายใน

ตารางที่ 7 : ปริมาณและมูลค่าส่งออกส้มโอ
(แยกรายประเทศ)

ปริมาณ : ตัน
มูลค่า : ล้านบาท

ปี ประเภท	2524		2525		2526		2527		2528		2529		2530	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
ฮ่องกง	1,497.2	9.2	2,200.0	20.1	1,695.9	13.2	2,032.4	12.3	3,382.3	24.5	3,940.6	32.5	2,788.3	22.7
สิงคโปร์	29.2	7.8	528.5	5.2	892.4	13.1	692.1	8.2	907.6	12.5	561.8	5.7	468.1	6.3
กานดา	-	-	13.3	0.3	47.0	0.8	-	-	66.3	1.6	91.4	1.8	165.7	3.3
สหพันธ์ มาเลเซีย	-	-	-	-	18.0	0.2	-	-	68.1	0.4	234.7	1.0	213.0	0.4
ไต้หวัน	-	-	-	-	-	-	-	-	37.9	0.3	295.5	2.2	3,175.8	26.4
ฝรั่งเศส	3.3	0.1	-	-	-	-	42.5	0.5	25.9	0.7	39.0	1.2	85.9	4.9
อังกฤษ	-	-	14.0	0.2	-	-	-	-	13.5	0.2	24.9	0.4	4.0	-
อื่น ๆ	6.7	-	7.6	0.1	4.0	0.1	12.3	0.2	9.4	0.3	14.1	0.5	-	-
รวม	2,033.1	17.1	2,763.4	26.9	2,657.3	27.4	2,779.3	21.2	4,505.0	40.3	5,202.0	45.4	6,908.2	64.5

ที่มา : ฝ่ายฝึกอบรม สถาบันวิจัยพืชสวน กรมวิชาการเกษตร : สด., หน้า 2

ตารางที่ 8 : ปริมาณและมูลค่าการส่งออกเป็นรายเดือน

ปริมาณ : ตัน

มูลค่า : พันบาท

ปี เดือน	2525		2526		2527		2528		2529	
	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า	ปริมาณ	มูลค่า
มกราคม	11.6	100.9	21.1	96.3	353.3	1,361.9	253.3	1,661.5	210.3	1,860.4
กุมภาพันธ์	3.9	51.1	4.9	57.1	36.0	353.5	120.6	958.4	80.1	742.0
มีนาคม	.3	3.4	25.0	301.5	25.4	251.8	35.4	190.9	92.8	1,318.5
เมษายน	1.6	16.4	39.1	208.0	—	—	64.7	450.1	128.3	1,245.7
พฤษภาคม	8.9	74.1	33.6	235.0	2.2	16.5	177.0	998.4	132.0	1,151.6
มิถุนายน	27.9	167.1	2.1	21.3	46.5	318.8	72.8	825.4	78.4	692.4
กรกฎาคม	80.6	571.5	15.0	260.9	28.7	399.1	100.1	784.8	124.8	1,134.2
สิงหาคม	111.2	886.6	287.8	3,444.5	1,840.3	5,343.4	258.3	3,987.2		
กันยายน	2,402.5	24,247.2	1,982.4	20,998.5	107.2	913.1	2,856.0	26,025.6		
ตุลาคม	44.4	207.7	107.2	555.5	267.9	1,525.1	137.3	1,340.5		
พฤศจิกายน	58.7	450.8	58.6	447.6	22.7	251.9	196.5	1,859.5		
ธันวาคม	12.6	128.8	79.5	719.2	47.7	422.6	232.9	1,358.4		
รวม	2,763.4	26,905.7	2,657.2	27,345.5	2,779.2	21,156.6	4,505.0	40,450.9		

พันธุ์ที่ส่งไปได้ทุกวัน และฮ่องกงตลอดปี คิดเป็น 50% ของปริมาณส่งออกรวมตลอดปี คือพันธุ์ขาวทองดี

สำหรับสถิติการส่งออกส้มโอในนั้นมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะในปี 2528 มูลค่าการส่งออกรวมเท่ากับ 40.45 ล้านบาท สูงกว่าปี 2527 ถึง 91.20% (ดังตารางที่ 8) ส้มโอจึงเป็นผลไม้ที่มีอนาคตดี เพราะตลาดต่างประเทศต้องการมาก นอกจากนี้ส้มโอยังเหมาะกับการส่งออกเพราะ

- มีอายุเก็บรักษาได้นานประมาณ 3 สัปดาห์ถึง 1 เดือน โดยที่คุณภาพคงเดิมแต่รสชาติดีขึ้น และ

- สามารถขนส่งได้ไกลเพราะมีเปลือกหนา ส่งออกทางเรือได้ทำให้ประหยัดค่าขนส่ง

นอกจากนี้ในช่วงสิ้นปีแม้ว่าจะเป็นฤดูกาลผลิตของส้มโอมีผลผลิตสูง แต่ราคาไม่ได้ลดลง เพราะตลาดต่างประเทศมีความต้องการมากเช่นกัน เนื่องจากตรงกับเทศกาลไหว้พระจันทร์

ในตอนท้ายของบทนี้จะกล่าวถึงประเทศคู่แข่งชั้นของส้มโอไทย

4.3 ประเทศคู่แข่งชั้นของส้มโอไทย ในตลาดฮ่องกงมีส้มโอจากสาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งอยู่ใกล้ฮ่องกงจึงมีค่าขนส่งต่ำ และขายในราคาต่ำได้ แต่ส้มโอไทยมีราคาจำหน่ายในฮ่องกงสูงกว่าส้มโอจากจีน เพราะค่าขนส่งสูง ผลผลิตไม่พอกับความต้องการบริโภค แต่ส้มโอไทยมีโอกาสขยายตลาดในฮ่องกงได้อีกมาก เพราะเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในฮ่องกง และรสชาติดีกว่าส้มโอจากจีนซึ่งมีรสเปรี้ยวแล้วยังมีคุณภาพต่ำด้วย

ส่วนในตลาดสิงคโปร์นั้นมียุ่แข่งขันน้อยมาก เพราะส้มโอไทยมีรสดีเป็นที่นิยมของผู้บริโภค

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมการเกษตร, *การปลูกส้มโอ*, โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, กรุงเทพฯ, 2530.
- จรัสแท้ ศิริพานิช, *การผลิตส้มโอเพื่อการส่งออก*, ภาควิชาพืชสวน คณะเกษตรศาสตร์, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ, 26-27 กรกฎาคม 2531.
- บุญเลิศ สอาดสิทธิศักดิ์, *การปลูกส้มโอ*, ฝ่ายฝึกอบรม สถาบันวิจัยพืชสวน, โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ, 22 มีนาคม 2531.
- ฝ่ายวิจัยบริการการตลาด กองวิจัยสินค้าและการตลาด, *รายงานการค้าเรื่องส้มโอ*, โรงพิมพ์กรมเศรษฐกิจการพาณิชย์, กรุงเทพฯ, 2530.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่หก พ.ศ. 2530-2534*, โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น กรุงเทพฯ, 2530.